

บทที่ 3

การส่งออกและการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย

3.1 การส่งออกในประเทศไทย

การส่งออกสินค้าของไทยมีประวัติความเป็นมาตั้งแต่ช่วงก่อนปี พ.ศ. 2500 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) จนถึงปัจจุบันในแผนฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้มีการเปลี่ยนแปลงจากการส่งออกที่มีเพียง 4 ชนิด คือ ข้าว, ยางพารา, ดีบุก และไม้สัก ในช่วงก่อนปี พ.ศ. 2500 เป็นการพัฒนาที่กระจายกลุ่มสินค้าส่งออกเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จากการส่งออกสินค้าขั้นปฐมในกลุ่มสินค้าการเกษตร ไปสู่สินค้าเหมืองแร่ อุตสาหกรรมประมงและป่าไม้ ผลิตภัณฑ์สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป อัญมณีและเครื่องประดับ สินค้ากลุ่มผลิตภัณฑ์แปรรูปการเกษตร(เช่น น้ำตาลทราย ผลไม้กระป๋อง อาหารกระป๋อง เป็นต้น) ซึ่งมีความได้เปรียบในทรัพยากรและแรงงาน จนในปัจจุบันสินค้าส่งออกที่สำคัญในลำดับต้นๆ ล้วนเป็นสินค้าในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นกลางถึงขั้นสูงเป็นหลัก เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์, ชิ้นส่วนประกอบ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการลงทุนของต่างชาติ และการสนับสนุนของภาครัฐ ทำให้การส่งออกเข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งในปัจจุบันสัดส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างมาก จากมูลค่าการส่งออกสินค้าในปี พ.ศ. 2534 จำนวน 726,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 28.95 ของสัดส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมาเป็น 4,946,000 ล้านบาท (จากตาราง 1.1) ในปี พ.ศ. 2549 คิดเป็นร้อยละ 63.31 ของสัดส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การส่งออกสินค้าของไทยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของชาติในระดับต้น

3.1.1 โครงสร้างการส่งออกสินค้าของไทยจำแนกตามการผลิต

โครงสร้างการส่งออกสินค้าของไทย หากจำแนกตามกิจกรรมการผลิต จะแบ่งออกเป็น 7 หมวด คือ สินค้าการเกษตร สินค้าประมง สินค้าป่าไม้ สินค้าเหมืองแร่ สินค้าอุตสาหกรรม สินค้าอื่นๆ และสินค้ากลับส่งออก(re-exports) ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าเพิ่มสูงขึ้นมาตลอด โดยมูลค่าการส่งออกในปี พ.ศ. 2538 เท่ากับ 1,406 พันล้านบาท และมีมูลค่าการส่งออกเป็น 5,254

ตารางที่ 3.1 มูลค่าสินค้าส่งออกจำแนกตามการผลิต

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2538	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
สินค้าเกษตร	158	165	181	207	181	192	211	222	277	324	313	389	408
สินค้าประมง	71	63.6	72.4	89.6	79.4	92.4	90.7	71.6	73.8	72.3	78	84	85
สินค้าป่าไม้	0.5	0.7	0.8	0.9	1.0	1.2	1.8	2	1.8	1.9	1.6	0.8	1
สินค้าเหมืองแร่	7.6	10.4	16.5	17.8	13.8	31.4	26.3	30.3	38.1	50.0	80.7	91.3	74.9
สินค้าอุตสาหกรรม	1,153	1,153	1,492	1,854	1,871	2,378	2,454	2,506	2,857	3,361	3,897	4,305	4,643
สินค้าอื่นๆ	12.6	16.1	37.5	71.8	63.3	74.5	95.4	84.5	71.5	57.7	58.5	58.2	35.6
สินค้ากลับส่งออก	2	2	6.1	6.2	4.7	3.7	4.2	6.2	5.4	6.4	7	7	5
สินค้าส่งออกรวม	1,406	1,412	1,806	2,248	2,215	2,773	2,884	2,923	3,325	3,873	4,438	4,937	5,254

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

พันล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 (ดูตารางที่ 3.1) สำหรับสินค้าอุตสาหกรรม ในปัจจุบันเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศ โดยในปี พ.ศ. 2538 มีมูลค่าการส่งออก 1,153 พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 82 ของมูลค่าการส่งออกรวม ต่อมาได้เพิ่มขึ้นเป็น 4,643 พันล้านบาทในปี พ.ศ. 2550 คิดเป็นร้อยละ 88 ของมูลค่าการส่งออกรวม ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมหลายประเภทมีการขยายการลงทุนเพิ่มขึ้น และมีภาครัฐมีความมุ่งหมายในการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่

3.1.2 สินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย

สินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

- 1) การส่งออกสินค้าที่สำคัญของไทยก่อนปี พ.ศ. 2500 มีเพียง 4 ชนิด คือ ข้าว, ยางพารา, ดีบุก และไม้สัก
- 2) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 – 2514) ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 – 2519) และฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 – 2524) การส่งออกสินค้าของไทยส่วนใหญ่เป็นการส่งออกขั้นปฐม ในกลุ่มสินค้าการเกษตร และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นในกลุ่มสินค้าเหมืองแร่ อุตสาหกรรมประมง ป่าไม้ รวมทั้งเกิดกลุ่มสินค้าใหม่ๆ เพิ่มขึ้น เช่น ข้าวโพด, มันสำปะหลัง, และปอ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 - 4 มีการส่งออกสินค้าชนิดใหม่เพิ่มขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ, อัญมณีและเครื่องประดับ, กุ้งแช่เย็น และถั่วต่างๆ ผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าการเกษตร เช่น น้ำตาลทราย, สับปะรดกระป๋อง, กระจับปี่, เครื่องใช้ในบ้านเรือนที่ทำด้วยไม้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้า เหล็ก และทองเหลือง สินค้าหัตถอุตสาหกรรม
- 3) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – 2529) ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 – 2534) โครงสร้างของการส่งออกของไทยมีการกระจายมากขึ้น ทำให้สินค้าอุตสาหกรรมกลายเป็นสินค้าส่งออกหลัก เช่น แผงวงจรไฟฟ้า, สิ่งทอ, อัญมณีและเครื่องประดับ, อาหารกระป๋อง, กาแฟ, ผลไม้สด, ปลาทะเลสด, ท่อเหล็กและแป๊ป, ถุงมือยาง, ดอกไม้ประดิษฐ์, กระเบื้องปูพื้นและผนัง, รองเท้า, อุปกรณ์ตกแต่งบ้าน, ผลิตภัณฑ์พลาสติก, เครื่องใช้ไฟฟ้า, เครื่องอิเล็กทรอนิกส์, ของเด็กเล่นและเกมส์ เป็นต้น
- 4) ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 และฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2535 – 2544) เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มสินค้าส่งออก โดยเน้นสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีระดับกลางและสูงมากขึ้น สินค้าส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับแรกของไทยในช่วงนี้ คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และชิ้นส่วน, เสื้อผ้าสำเร็จรูป, แผงวงจรไฟฟ้า, ยางพารา, น้ำตาลทราย, อัญมณี

และเครื่องประดับ, ข้าว, ชิ้นส่วนเครื่องรับวิทยุ, โทรทัศน์และส่วนประกอบ, เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ

5) สำหรับสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยในช่วง พ.ศ. 2545 – 2550 ยังคงเน้นที่สินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีระดับกลางและสูง โดยสินค้าส่งออกที่สำคัญ 10 อันดับแรกของไทยในช่วงนี้คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ, รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ, แผงวงจรไฟฟ้า, ยางพารา, อัญมณีและเครื่องประดับ, เม็ดพลาสติก, เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์, เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล, น้ำมันสำเร็จรูป และเคมีภัณฑ์ ตามลำดับ โดยในสินค้าส่งออกสามอันดับแรก คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบในปี พ.ศ. 2550 มีมูลค่า 596,161 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.34 (ตารางที่ 3.2 - 3.4) ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด มีอัตราการขยายตัว ร้อยละ 10.91 รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่า 415,288 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.9 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด มีอัตราการขยายตัว ร้อยละ 14.6 แผงวงจรไฟฟ้า มีมูลค่า 277,966 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.29 ของมูลค่าสินค้าส่งออกทั้งหมด มีอัตราการขยายตัว ร้อยละ 3.87 ซึ่งทั้งสาม เป็นสินค้าที่มีความเกี่ยวข้องกับเงินทุนจากต่างประเทศค่อนข้างสูงทั้งสิ้น

ตารางที่ 3.2 มูลค่าสินค้าส่งออกลีดับแรกของประเทศไทย

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1.เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	319,129	339,945	368,867	474,445	565,807	596,161
2.รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	125,244	164,706	220,788	310,307	362,374	415,288
3.แผงวงจรไฟฟ้า	141,912	191,540	196,444	238,455	267,598	277,966
4.ยางพารา	74,604	115,797	137,454	148,680	205,483	194,357
5.อัญมณีและเครื่องประดับ	93,082	104,526	106,278	129,339	139,865	185,164
6.เม็ดพลาสติก	76,111	89,205	124,783	167,914	171,394	179,572
7.เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	53,600	70,222	99,578	115,513	134,035	158,576
8.เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	149,839	51,717	67,084	84,509	100,867	149,839
9.น้ำมันสำเร็จรูป	45,153	42,405	71,074	94,996	138,786	140,716
10.เคมีภัณฑ์	51,150	65,897	82,842	105,733	130,475	135,159

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.3 อัตรายายตัวของสินค้าส่งออกอันดับแรกของประเทศไทย

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1.เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	-9.29	6.52	8.51	28.62	19.26	5.36
2.รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	6.49	31.51	34.05	40.54	16.78	14.6
3.แผงวงจรไฟฟ้า	-8.37	34.97	2.56	21.39	12.22	3.87
4.ยางพารา	27.08	55.22	18.7	8.17	38.21	-5.41
5.อัญมณีและเครื่องประดับ	14.47	12.29	1.68	21.7	8.14	32.39
6.เม็ดพลาสติก	6.56	17.2	39.88	34.56	2.07	4.77
7.เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	10.97	31.01	41.8	16	16.03	18.31
8.เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	4.63	29.58	29.71	25.98	19.36	48.55
9.น้ำมันสำเร็จรูป	-11.17	-6.09	67.61	33.66	46.1	1.39
10.เคมีภัณฑ์	13.98	28.83	25.71	27.63	23.4	3.59

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.4 สัดส่วนของสินค้าส่งออกอันดับแรกของประเทศไทย

หน่วย : ร้อยละ

รายการ	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1.เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	10.91	10.22	9.52	10.69	11.46	11.34
2.รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	4.28	4.95	5.7	6.99	7.34	7.9
3.แผงวงจรไฟฟ้า	4.85	5.76	5.07	5.37	5.42	5.29
4.ยางพารา	2.55	3.48	3.55	3.35	4.16	3.7
5.อัญมณีและเครื่องประดับ	3.18	3.14	2.74	2.91	2.83	3.52
6.เม็ดพลาสติก	2.6	2.68	3.22	3.78	3.47	3.42
7.เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	1.83	2.11	2.57	2.6	2.71	3.02
8.เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	1.36	1.56	1.73	1.9	2.04	2.85
9.น้ำมันสำเร็จรูป	1.54	1.28	1.83	2.14	2.81	2.68
10.เคมีภัณฑ์	1.75	1.98	2.14	2.38	2.64	2.57

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

3.1.3 ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย

ตลาดส่งออกที่สำคัญของไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 กลุ่มคือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สหภาพยุโรป (ประเทศส่งออกสำคัญได้แก่ สหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ และเยอรมัน) และ อาเซียน (ประเทศส่งออกสำคัญได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม) นอกจากนี้ในปัจจุบัน อาจต้องนับประเทศจีนเข้าเป็นประเทศหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการส่งออกในประเทศไทย โดยเมื่อพิจารณาประเทศคู่ค้าของไทยในปัจจุบันพบว่า ประเทศคู่ค้าที่ประเทศไทยส่งออกสินค้ามากที่สุด 3 อันดับแรกคือ สหรัฐอเมริกาโดยในปี พ.ศ. 2550 มูลค่าการส่งออก 662,741 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น มีมูลค่าเท่ากับ 625,061 ล้านบาท ส่วนอันดับ 3 ได้แก่ประเทศจีน มีมูลค่าเท่ากับ 510,756 ล้านบาท (ตารางที่ 3.5)

ในอดีตการส่งออกของประเทศไทยมีการพึ่งพาสหรัฐอเมริกา และ ประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก โดยในปี พ.ศ. 2535 มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 22.43 และ 17.51 ของการส่งออกโดยรวม คิดเป็นมูลค่า 185,006 ล้านบาท และ 144,391 ล้านบาท ตามลำดับ (ตารางที่ 3.6-3.7) ส่วนมูลค่าการส่งออกสินค้าของกลุ่มประเทศในยุโรป และอาเซียนอยู่ที่ 169,183 ล้านบาท และ 113,562 ล้านบาท โดยมีสัดส่วนต่อการส่งออกรวมคิดเป็น ร้อยละ 20.25 และ 13.17 ตามลำดับ แต่หลังจากช่วงวิกฤติเศรษฐกิจ การส่งออกของไทยจะมีการกระจายไปในกลุ่มตลาดใหม่ๆมากยิ่งขึ้น โดยเมื่อเทียบกับสัดส่วนการส่งออกในปี พ.ศ. 2550 พบว่าสัดส่วนการส่งออกต่อสินค้ารวมของไทยไปสหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่นลดลงเหลือเพียงร้อยละ 12.61 และ 11.89 ยุโรปลดลงเหลือร้อยละ 12.8 ส่วนอาเซียนอยู่ที่ร้อยละ 21.31 ซึ่งการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนการส่งออกในอาเซียน เป็นผลมาจากการขยายการส่งออก ไปยังกลุ่มตลาดส่งออกสินค้าแหล่งใหม่ ในอาเซียนมากขึ้นอันได้แก่ มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม จากเดิมที่เน้นส่งออกแก่กับประเทศสิงคโปร์ ซึ่งนอกจากกลุ่มตลาดส่งออกสินค้าใหม่ในอาเซียนที่เพิ่มขึ้น ประเทศไทยยังขยายการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศในเอเชียเพิ่มมากขึ้นอีกด้วยอันได้แก่ ประเทศจีน ฮองกง ใต้หวัน และเกาหลีใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศจีน ที่ในปัจจุบันกลายเป็นประเทศที่มีมูลค่าการส่งออกอันดับ 3 ของไทย

ตารางที่ 3.5 ตลาดส่งออกที่สำคัญของประเทศไทยเรียงตามมูลค่า 10 ประเทศสูงสุด

หน่วย : ล้านบาท

ประเทศ	2539	2540	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1 สหรัฐอเมริกา	253,800	354,552	500787	479361.1	591688.2	584497	579071.6	565094.9	622497	680322	740695.7	662740.9
2 ญี่ปุ่น	237,524	270,766	308416.3	312842.6	408341	439830.2	427023.4	471956.3	541487.7	602899.9	623931	625061
3 จีน	47,370	55,496	72853.17	70569.79	113282.5	127205.2	152591.7	236057.8	285686	367405.1	445978.1	510755.8
4 สิงคโปร์	171,041	199,445	194487.3	192177.1	241868.5	233070.9	238241.2	243108.2	281997.2	308042	318597.2	328169.4
5 ฮังการี	82,121	107,538	115186.2	112792.6	139779.8	146392.2	158165	179136.5	198254.1	247035.7	272839.3	298954.8
6 มาเลเซีย	51,070	77,680	73248.04	80458.3	113407	120983.4	121628.1	160507.5	213231.7	232911.3	251960.8	268614.4
7 ออสเตรเลีย	21,311	29,704	40199.46	49889.65	65088.95	60369.47	70420.29	89717.39	99082.56	127100.6	165246.6	197516
8 อินโดนีเซีย	24,411	38,520	41812.48	36757.24	53769.56	60529.38	72056.25	94204.04	129210.1	158935.8	126196.9	164227.8
9 เนเธอร์แลนด์	45,383	58,148	89607.25	83146.1	90534.65	89963.51	81197.01	98240.97	104062.8	111010.7	123149.4	131054.8
10 เวียดนาม	14,664	17,041	24376.27	21695.18	33864.15	35439.21	40629.66	52399.17	75372.74	94780.55	116906.9	130856

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.6 ตลาดส่งออกสินค้าของประเทศไทย

หน่วย : ล้านบาท

	อาเซียน	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	สหภาพยุโรป	ประเทศอื่นๆ	รวม
2535	113,562	144,391	185,006	169,183	212,501	824,643
2536	165,948	159,480	202,228	163,702	249,505	940,863
2537	226,823	194,276	239,100	177,770	299,632	1,137,602
2538	305,660	236,099	250,685	212,203	401,662	1,406,310
2539	305,530	237,524	253,800	224,907	389,279	1,411,039
2540	390,410	270,766	354,539	290,387	500,579	1,806,682
2541	408,964	308,394	500,723	401,157	628,852	2,248,089
2542	411,639	312,837	479,356	371,968	638,448	2,214,249
2543	536,910	406,442	591,676	437,100	795,938	2,768,065
2544	557,801	439,830	584,497	466,434	836,142	2,884,704
2545	582,130	427,023	579,072	438,370	897,346	2,923,941
2546	684,943	471,956	565,095	488,392	1,115,244	3,325,630
2547	852,487	541,488	622,497	553,965	1,303,253	3,873,690
2548	975,868	602,900	680,322	570,837	1,608,765	4,438,691
2549	1,029,180	623,931	740,696	642,163	1,901,403	4,937,372
2550	1,119,957	625,061	662,741	672,824	2,174,416	5,254,999

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ตารางที่ 3.7 สัดส่วนของตลาดส่งออกสินค้าของประเทศไทย

หน่วย : ล้านบาท

	อาเซียน	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	สหภาพยุโรป	ประเทศอื่นๆ
2535	13.77	17.51	22.43	20.52	25.77
2536	17.64	16.95	21.49	17.4	26.52
2537	19.94	17.08	21.02	15.63	26.34
2538	21.73	16.79	17.83	15.09	28.56
2539	21.65	16.83	17.99	15.94	27.59
2540	21.61	14.99	19.62	16.07	27.71
2541	18.19	13.72	22.27	17.84	27.97
2542	18.59	14.13	21.65	16.8	28.83
2543	19.4	14.68	21.38	15.79	28.75
2544	19.34	15.25	20.26	16.17	28.99
2545	19.91	14.6	19.8	14.99	30.69
2546	20.6	14.19	16.99	14.69	33.53
2547	22.01	13.98	16.07	14.3	33.64
2548	21.99	13.58	15.33	12.86	36.24
2549	20.84	12.64	15	13.01	38.51
2550	21.31	11.89	12.61	12.8	41.38

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

3.2 การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเทศไทย

การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ก็มีความสำคัญอีกประการหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจของไทย ซึ่งประเทศไทยกำลังอยู่ในช่วงของประเทศกำลังพัฒนา มีเป้าหมายพัฒนาเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ ที่ผลิตสินค้านานาชาติเพื่อการส่งออกไปขายในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ทั้งในประเทศกลุ่มทวีปอเมริกา ประเทศในกลุ่มทวีปเอเชีย ประเทศในกลุ่มสหภาพยุโรป ประเทศในกลุ่มเพื่อนบ้านอาเซียน และอื่นๆ จึงทำให้มีความต้องการเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศจำนวนมาก และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนั้นยังต้องการวิทยาการและการจัดการในระดับสูงจากประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นกลุ่มประเทศหลักที่ลงทุนโดยตรงในประเทศกำลังพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้อุตสาหกรรมของไทย มีศักยภาพสูงเพียงพอต่อการแข่งขันในตลาดนานาชาติได้อย่างมั่นคงยิ่งขึ้น แม้ว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจะมีผลกระทบทั้งในเชิงบวกและเชิงลบในหลายๆ ด้าน ต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆก็ตาม ความสำคัญและความจำเป็นเพื่อให้เกิดการไหลเข้าของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศก็ยังคงเป็นความต้องการในระดับสูงอยู่เสมอ

ความหมายของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ(FDI) คือ การที่รัฐบาลหรือภาคธุรกิจเอกชนของประเทศอื่น นำเงินไปลงทุนดำเนินธุรกิจในรูปแบบต่างๆในอีกประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายหลักคือ การแสวงหาผลกำไรตอบแทนการลงทุนนั้น(ณัฐพงษ์ 2546) ทั้งนี้อาจจำแนกประเภทของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศได้ 4 ประเภท คือ

1) การควบกิจการและการครอบงำกิจการ(Merger & Acquisition) โดยการซื้อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนและดำเนินกิจการอยู่แล้วในประเทศผู้รับทุน แล้วทำการเพิ่มการถือหุ้นจนมีสัดส่วนสูงมากเพียงพอต่อการเข้าควบคุม บริหารและจัดการกิจการต่างๆของบริษัทนั้น ในฐานะผู้ถือหุ้นรายใหญ่

2) การจัดตั้งสาขาในประเทศผู้รับทุน(Affiliate)

3) การเข้าไปร่วมลงทุนร่วมกัน(Joint Venture)

4) การจัดตั้งบริษัทใหม่

3.2.1 ผลดีและประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

1) ทำให้เกิดสถานะการผลิตเพิ่มขึ้น (Increase Output) โดยเงินทุนจากต่างประเทศจะเป็นปัจจัยการผลิต (Factor of production) ที่สำคัญประการหนึ่ง ซึ่งส่งผลให้ปริมาณผลผลิตของประเทศนั้นเพิ่มมากขึ้น ทำให้ความสามารถในการส่งออกสินค้า หรือการผลิตสินค้าเพื่อทดแทนการนำเข้ามีปริมาณมากเพียงพอต่อความต้องการของตลาดภายในและตลาดภายนอก

2) อัตราการจ้างงานและค่าจ้างสูงขึ้น(Increase Wage and Employment) ซึ่งโดยทั่วไปเราเชื่อว่า อัตราค่าจ้างจะสะท้อนมูลค่าผลผลิตส่วนเพิ่ม ดังนั้นเมื่อมีผลผลิตเพิ่มขึ้น ค่าจ้างจะเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนการจ้างงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย ซึ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนา จะมีปัญหาเรื่องการว่างงานก่อนข้างสูง ดังนั้นเมื่อมีการไหลเข้าของเงินทุนโดยตรงจากต่างประเทศต่อเนื่อง การจ้างงานจะมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ทำให้ปัญหาการว่างงานในประเทศคลี่คลายลง

3) เกิดการเพิ่มมูลค่าสินค้าส่งออก เพราะโดยทั่วไปการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจะเข้ามาในลักษณะผลิตสินค้า เพื่อส่งออกไปยังประเทศอื่น ซึ่งจะทำให้เกิดศักยภาพในการส่งออกเพิ่มขึ้น สร้างรายได้และการนำเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศมากยิ่งขึ้น ส่งผลดีต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของไทย

4) ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเพิ่มขึ้นของรายรับภาษี(Increase Tax) ทั้งนี้เมื่อนักธุรกิจต่างชาติเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ธุรกิจต่างๆที่ดำเนินการแล้วมีผลกำไรเกิดขึ้น ในแต่ละปีก็จะมีกำไรสุทธิรายได้(Income Tax)ให้แก่รัฐบาลของประเทศนั้นๆ ซึ่งจะเพิ่มมากขึ้นตามผลกำไรที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปี

5) ผลผลิตต่างๆที่เกิดขึ้นจะมีมูลค่าต่อหน่วยต่ำลง เนื่องจากสามารถลดต้นทุนรวมในการจัดการได้ตามขนาดของสัดส่วนเงินทุนและเทคโนโลยีที่สูงขึ้น(Economics of Scale) ส่งผลให้มีความสามารถในการผลิตขนาดใหญ่(Mass Production) และลดต้นทุนต่อหน่วยลง ทำให้สินค้าในกลุ่มนี้มีศักยภาพเพียงพอต่อการกำหนดราคาที่ต่ำลง เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้อย่างกว้างขวาง

6) ก่อให้เกิดการเรียนรู้และถ่ายทอดในด้านทักษะการจัดการและเทคโนโลยีใหม่ๆ (Provision of Technical and Managerial Skills and Technology) อยู่เสมอ ทำให้การผลิตสินค้าที่มีอยู่เดิมและที่จะทำการผลิตใหม่มีคุณภาพสูงขึ้น

7) สามารถอ่อนคลายปัญหาการผูกขาด การผลิตภายในประเทศ(Weakening of Power of Domestic Monopoly) ทั้งนี้เพราะปริมาณทุนที่เพิ่มขึ้นจะช่วยสนับสนุนให้เกิดการผลิตขนาดใหญ่ ส่งผลให้ราคาสินค้าในประเทศลดลง การผูกขาดราคาสินค้าก็จะลดความรุนแรงลง เนื่องจากการแข่งขันในตลาดไม่อาจกำหนดราคาได้ เพราะการผูกขาดสินค้านั้นเพียงรายเดียวหรือภายในกลุ่มย่อยนั้นได้อีกต่อไป ผู้บริโภคสินค้าในประเทศจะได้รับประโยชน์จากราคาสินค้าที่เป็นธรรมและเหมาะสม

3.2.2. ข้อเสียของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

1) ในการคาดหวังเรื่องการเรียนรู้และถ่ายทอดทักษะในการจัดการและเทคโนโลยีขั้นสูงที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้รับทุนนั้น ได้มีผู้วิเคราะห์หลายท่านเสนอเป็นบทความวิพากษ์วิจารณ์ สรุปโดยรวมได้ว่า บริษัทต่างชาติมักจะมีการส่งงาน ตำแหน่งงานขั้นสูงที่ใช้ความสามารถในการวิจัยและพัฒนาทักษะการบริหาร การจัดการ และวิทยาการใหม่ๆ ไม่ให้ประเทศที่เข้าไปลงทุนหรือประเทศไทยได้เรียนรู้ในระดับสูง ในหลายๆกรณีที่มีการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ก็เป็นเพียงการนำวัตถุดิบในไทยมาส่งต่อ หรือแปรรูปเบื้องต้นในลักษณะสินค้าปฐมแล้วส่งต่อไปผลิตเป็นสินค้าต่างๆในประเทศอื่น ทำให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีขั้นสูงในด้านต่างๆไม่เกิดขึ้น

2) บางครั้งการเข้ามาลงทุนของ FDI กลับทำให้การลงทุนในประเทศไทยลดลง เนื่องจากการขอกู้เงินในประเทศเจ้าบ้านหรือประเทศไทยโดยตรง เช่น การออกหุ้นกู้ พันธบัตรต่างๆ โดยเน้นการให้อัตราดอกเบี้ยที่สูงขึ้นเพื่อจูงใจให้คนไทยหันมาซื้อหุ้นกู้หรือพันธบัตรต่างๆเป็นจำนวนมาก ทำให้ทรัพยากรประเภททุนของไทยลดลง และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ สถาบันการเงินของไทย ต่างยินดีสนับสนุนการให้เงินกู้แก่บริษัทข้ามชาติมากกว่า เพราะมีอัตราความเสี่ยงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

3) เกิดปัญหาผันผวนของดุลการชำระเงินและอัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรา ทั้งนี้เพราะมีการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เงินตราต่างประเทศในประเทศไทยก็จะมีปริมาณสูงขึ้นตามกัน ทำให้อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรามีสภาพการแข็งตัวขึ้นเรื่อยๆ และเมื่อชาวต่างชาติได้ถอนผลกำไรส่งกลับคืนประเทศของตน อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตรา ก็จะเปลี่ยนแปลงมีสภาพอ่อนตัวลง ส่งผลเสียหรือเกิดปัญหากระทบต่อการวางแผนทางการเงินในระยะยาวได้

4) เกิดสภาวะการถดถอยของออมเงินในประเทศ เนื่องจากการเข้ามาลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศก่อให้เกิดการผลิตสินค้าประเภทต่างๆที่หลากหลายเพื่อขายในประเทศ โดยมีราคาขายและกลยุทธ์ในการเสนอขายต่างๆ ที่จูงใจให้มีการบริโภคสินค้าต่างๆมากขึ้น มีความหลากหลายของสินค้าทำให้ผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อได้อย่างกว้างขวาง รวมทั้งมีการผลิตสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยเพิ่มขึ้น ส่งผลให้การใช้จ่ายของผู้บริโภคชาวไทยเพิ่มสูงขึ้นตามแรงจูงใจ การกระตุ้นให้เกิดการออมเงินในประเทศจะถดถอยลง ซึ่งไม่เป็นผลดีต่อความมั่นคงในการดำรงชีพของคนไทยที่มีฐานะยากจนและปานกลาง

5) กรณีจากการศึกษาในประเทศไทย มีหลายครั้งของการเข้ามาลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีเหตุผลซ่อนเร้นทางการเมืองหรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม หรือเกิดการดำเนินธุรกิจที่มีความเสี่ยงต่อการกระทำผิดทั้งในคดีแพ่งหรือคดีอาญาตามบท

กฎหมายไทยและกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ซึ่งธุรกิจที่เกิดขึ้นในกรณีนี้ มักจะนำความเสียหายในด้านต่างๆมาสู่ประเทศไทยมากกว่าการเกิดผลดีต่อประเทศไทย

6) หากการเข้ามาของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ มีรูปแบบการการใช้เทคโนโลยีการผลิตแบบเน้นทุน(Capital intensive)เป็นหลัก ผลที่เกิดขึ้นจะไม่ก่อให้เกิดการเพิ่มขึ้นของการจ้างงานในไทย เพราะเครื่องจักรกลที่ทันสมัยมีประสิทธิภาพสูง มีกระบวนการผลิตแบบอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติ จะเข้ามาแทนที่การจ้างงานในระดับต่ำจนถึงระดับปานกลางจำนวนมาก ทำให้เกิดการว่างงานสูงขึ้นในประเทศ

7) การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ อาจทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มผู้ผลิตในประเทศ เพราะการเข้ามาเงินทุนขนาดใหญ่จากต่างประเทศ พร้อมทั้งเทคโนโลยีและการจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงย่อมทำให้สามารถผลิตสินค้าจำนวนมากในระยะเวลาที่สั้นลง ส่งผลให้ต้นทุนรวมในการผลิตต่ำลง การกำหนดราคาต่ำกว่าและสร้างมาตรการจูงใจผู้บริโภคได้หลากหลายกลวิธี อาจส่งผลให้สามารถเบียดกลุ่มผู้ผลิตในประเทศรายเดิม มีสัดส่วนการขายในตลาดลดลงเรื่อยๆ จนในที่สุดต้องขายหรือเลิกกิจการ เกิดกลุ่มผู้ผลิตรายใหญ่ที่เป็น FDI สามารถสร้างสถานะการผูกขาดสินค้าต่างๆ ได้เป็นระยะๆ หรือครอบงำได้ในระยะยาวอย่างถาวร

3.2.3 โครงสร้างของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจำแนกตามประเภทธุรกิจ

โครงสร้างของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศของไทย มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในการการให้ความสำคัญแก่อุตสาหกรรมมากขึ้น โดยในช่วงก่อนเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในช่วงปลายปี พ.ศ. 2540 การไหลเข้าของทุนที่เข้ามาเมื่อพิจารณาจากปี พ.ศ. 2539 จะพบว่าทุนที่เข้ามามากที่สุดจะอยู่ในธุรกิจประเภทอสังหาริมทรัพย์ รองลงมาคือธุรกิจที่เกี่ยวกับการค้า ส่วนธุรกิจเครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้าจะอยู่ที่อันดับสาม ซึ่งในช่วงหลังจากวิกฤติเศรษฐกิจในระยะแรก การลงทุนจากต่างประเทศยังไม่ได้รับผลกระทบมากนัก แต่จากผลกระทบดังกล่าวที่ทำให้ธุรกิจในประเทศประสบปัญหา จนถึงขั้นล้มละลายเป็นจำนวนมากในช่วงปี พ.ศ. 2541 ทำให้เงินทุนจากต่างประเทศลดลงจาก 209,888 ล้านบาท เหลือเพียง 134,591 ล้านบาท (ตารางที่ 3.8) ในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งทำให้โครงสร้างเกิดการเปลี่ยนแปลง โดยเมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ในช่วงหลังนับตั้งแต่ พ.ศ. 2544 ไปจนถึงปัจจุบัน จะพบว่าธุรกิจที่เข้ามาลงทุนในประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่งคือ อุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง รองลงมาเป็นอุตสาหกรรมเครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้า ธุรกิจที่เกี่ยวกับสถาบันการเงิน และธุรกิจการค้าการค้าตามลำดับ ซึ่งเมื่อพิจารณาในปีพ.ศ. 2550 จะพบว่าธุรกิจที่ต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากที่สุดคือ อุตสาหกรรมเครื่องใช้และอุปกรณ์ไฟฟ้าซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกเป็นหลัก

โดยมีมูลค่าถึง 43,650 ล้านบาท รองลงมาคือ อุตสาหกรรมเครื่องจักรและอุปกรณ์ขนส่ง มีมูลค่า 31,777 ล้านบาท (ตารางที่ 3.8)

ตารางที่ 3.8 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิจำแนกตามประเภทธุรกิจ

หน่วย : ล้านบาท

จำแนกตามประเภท	2537	2538	2539	2540	2541	2542	2543
อุตสาหกรรม	12,873	14,114	17,941	58,322	89,562	47,948	75,138
อาหารและน้ำตาล	1,091	973	1,142	6,967	3,037	3,523	3,775
สิ่งทอ	869	941	1,247	1,491	4,908	774	-167
โลหะและอโลหะ	1,132	2,302	2,850	6,607	14,092	9,861	-3,387
เครื่องใช้และ อุปกรณ์ไฟฟ้า	1,494	5,812	6,095	18,436	10,877	16,442	21,083
เครื่องจักรและ อุปกรณ์ขนส่ง	298	3,597	2,749	12,873	26,515	14,689	2,705
เคมีภัณฑ์	838	2,333	4,631	6,052	9,434	234	16,697
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	782	-4,019	-6,332	453	13,134	313	1,409
อุปกรณ์ก่อสร้าง	129	625	87	-394	861	1,414	2,189
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	6,237	1,548	5,469	5,834	6,701	694	6,480
สถาบันการเงิน	171	642	1,822	3,732	34,504	9,252	5,267
การค้า	8,561	11,111	13,797	33,957	42,645	39,383	2,089
การก่อสร้าง	1,751	906	1,782	5,796	8,233	-5,853	-4
เหมืองแร่และขุดหิน	1,310	1,418	489	653	1,012	-1,587	-11,051
เกษตร	-157	232	51	37	20	70	28
บริการ	1,403	2,186	3,162	9,078	11,475	18,207	18,696
การลงทุนและโฮลดิ้ง	3,670	-1,954	-540	993	14,750	21,877	4,005
อสังหาริมทรัพย์	11,862	21,245	19,054	3,467	1,124	5,659	2,724
อื่น ๆ	-8,204	-16	-89	1,655	6,558	-367	18,391
รวม	33,241	49,887	57,472	117,696	209,888	134,591	115,286

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 3.8 (ต่อ)

หน่วย : ล้านบาท

จำแนกตามประเภท	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
อุตสาหกรรม	131,748	79,395	99,727	151,827	138,151	153,301	121,857
อาหารและน้ำตาล	6,924	893	10,909	13,588	-999	5,911	4,044
สิ่งทอ	4,704	1,860	2,629	1,513	3,166	-64	1,220
โลหะและอโลหะ	16,906	11,189	10,680	19,209	8,880	11,868	10,147
เครื่องใช้และ อุปกรณ์ไฟฟ้า	43,772	9,278	13,509	31,955	36,647	44,362	43,650
เครื่องจักรและ อุปกรณ์ขนส่ง	25,543	27,687	27,100	51,597	55,145	50,506	31,777
เคมีภัณฑ์	7,590	14,405	12,278	15,604	18,997	6,350	-5,561
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	8,015	-2,132	3,941	595	-3,018	12,768	919
อุปกรณ์ก่อสร้าง	14	1,355	-345	1,805	872	366	487
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	18,277	14,861	19,026	15,962	18,460	21,233	35,174
สถาบันการเงิน	-8,131	3,011	-1,018	9,043	62,628	77,851	16,031
การค้า	47,678	28,846	34,586	7,241	12,048	28,014	18,253
การก่อสร้าง	197	826	1,764	2,838	1,221	455	2,165
เหมืองแร่และย่อยหิน	33,821	6,270	11,233	7,889	-4,684	8,835	550
เกษตร	-190	138	1,161	224	507	-112	-7
บริการ	6,846	32,007	14,881	12,157	13,224	26,383	28,556
การลงทุนและโฮลดิ้ง	-1,497	-27,133	15,049	-9,580	6,884	82,951	11,613
อสังหาริมทรัพย์	3,193	2,884	5,094	-13,733	1,877	8,973	42,011
อื่น ๆ	11,175	21,283	31,247	30,972	30,740	-3,759	19,439
รวม	224,842	147,526	213,723	198,880	262,597	382,892	260,469

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

3.2.3 โครงสร้างของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศจำแนกตามแหล่งที่มาของทุน

เมื่อพิจารณาโครงสร้างของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศโดยจำแนกตามแหล่งที่มาของเงินทุนพบว่าในช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจทางการเงินในปี พ.ศ. 2540 แหล่งที่มาของเงินลงทุนจากต่างประเทศส่วนใหญ่จะมาจากประเทศญี่ปุ่น รองลงมาจะเป็นสหรัฐอเมริกา ส่วนเงินลงทุนจากประเทศในแถบยุโรปและประเทศในกลุ่มอาเซียนจะมีไม่มากนัก ซึ่งสาเหตุที่ประเทศไทยมีการลงทุนจากประเทศญี่ปุ่นค่อนข้างสูง สืบเนื่องมาจากปัญหาค่าเงินเยนแข็งตัว และระดับค่าจ้างที่สูงขึ้น จนต้องตัดสินใจย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่นๆ โดยในปี พ.ศ. 2530 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเงินลงทุนที่เข้ามามีเพียง 3,268 ล้านบาท แต่ในปี พ.ศ. 2531 สูงขึ้นถึง 14,607 ล้านบาท (ตารางที่ 3.9) ซึ่งตั้งนั้นทุนที่เข้ามาของประเทศญี่ปุ่นจะอยู่ในรูปของการใช้ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตสินค้าเพื่อส่งออกไปในประเทศที่ 3 เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามในช่วงหลังวิกฤติเศรษฐกิจเป็น เงินทุนจากต่างประเทศที่เข้ามาในไทยมากเป็นอันดับหนึ่งยังคงเป็นเงินทุนจากญี่ปุ่น ส่วนการลงทุนจากกลุ่มประเทศในยุโรปและอาเซียนเริ่มเข้ามามีบทบาทมากขึ้น โดยมูลค่าการลงทุนของยุโรปและอาเซียนเพิ่มขึ้นจาก 10,695 ล้านบาท และ 10,669.21 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2540 กลายเป็น 51,940 ล้านบาท และ 21,351 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2541 (ตารางที่ 3.9) แต่จากผลกระทบของวิกฤติทางเศรษฐกิจการเงินของไทย ที่ส่งผลให้กิจการมากมายภายในประเทศ เกิดการล้มละลาย ทำให้การไหลเวียนของเงินทุนจากต่างประเทศ ในช่วงปี พ.ศ. 2542 เป็นต้นไปเกิดการลดลงอย่างมากในทุกภูมิภาค อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในส่วนโครงสร้างของแหล่งที่มาของเงินทุนจะพบว่า ในช่วง ปี พ.ศ. 2541 – 2545 สัดส่วนของเงินลงทุนจากยุโรปมีการเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9 ในช่วงก่อนวิกฤติเศรษฐกิจทางการเงินเป็นร้อยละ 14 (รูปที่ 3.1 - 3.2) ส่วนอาเซียนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10 เป็นร้อยละ 24 (โดยมากมาจากสิงคโปร์ และมาเลเซีย) ส่วนสหรัฐอเมริกาในช่วงนี้มีสัดส่วนลดลงเล็กน้อย และสำหรับเงินลงทุนจากต่างประเทศในปัจจุบัน จะพบว่าอันดับหนึ่งยังคงเป็นญี่ปุ่น โดยในปีพ.ศ. 2550 มีมูลค่าถึง 92,488 ล้านบาท และเมื่อมองในด้านของสัดส่วนในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2550 จะพบว่ามีเปลี่ยนแปลงไม่มากนักในส่วนเงินลงทุนที่มาจากยุโรปและอาเซียน ส่วนญี่ปุ่นมีการเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ในด้านของเงินลงทุนที่มาจากสหรัฐอเมริกามีการลดลงอย่างมากจากร้อยละ 15 ในช่วง ปี พ.ศ. 2541 – 2545 เหลือเพียงร้อยละ 8 ในช่วงปี พ.ศ. 2546 – 2550 (รูปที่ 3.2 - 3.3)

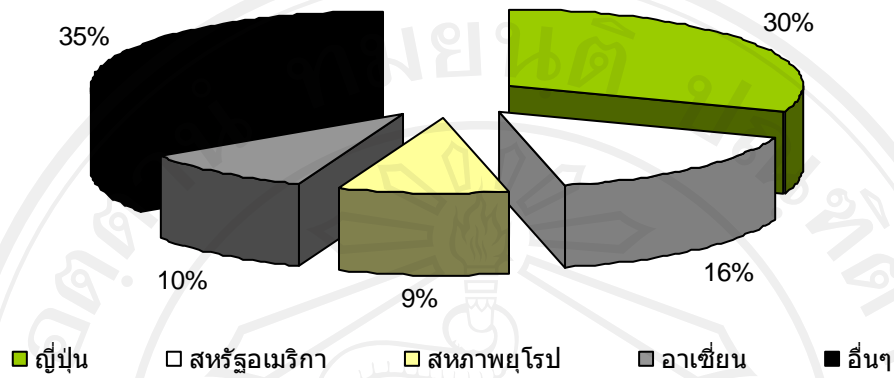
ตารางที่ 3.9 เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิจำแนกตามแหล่งที่มา

หน่วย : ล้านบาท

ปี พ.ศ.	ประเทศ				
	ญี่ปุ่น	สหรัฐอเมริกา	สหภาพยุโรป	อาเซียน	อื่นๆ
2530	3,269	1,816	987	546	2,427
2531	14,608	3,185	2,296	1,657	6,219
2532	18,762	5,220	4,085	2,789	14,842
2533	27,931	6,154	4,411	6,670	19,530
2534	15,593	5,919	4,218	6,595	19,065
2535	8,680	11,789	7,289	7,231	18,703
2536	7,733	7,236	6,161	1,536	21,146
2537	3,091	3,909	3,051	4,963	18,227
2538	13,856	6,471	4,482	4,100	20,978
2539	13,250	10,870	4,257	7,920	21,175
2540	42,371	25,835	10,696	10,669	28,125
2541	60,478	51,800	37,529	24,052	36,029
2542	18,558	24,137	51,940	21,352	18,604
2543	35,493	25,577	20,999	16,336	16,881
2544	86,801	17,873	12,740	75,975	31,453
2545	81,346	8,077	-8,495	60,560	6,038
2546	95,052	13,983	25,581	44,148	34,959
2547	110,409	21,649	28,380	27,637	10,805
2548	117,815	30,366	13,276	44,699	56,441
2549	97,755	11,773	37,695	157,000	78,669
2550	92,488	31,025	64,257	43,765	49,058

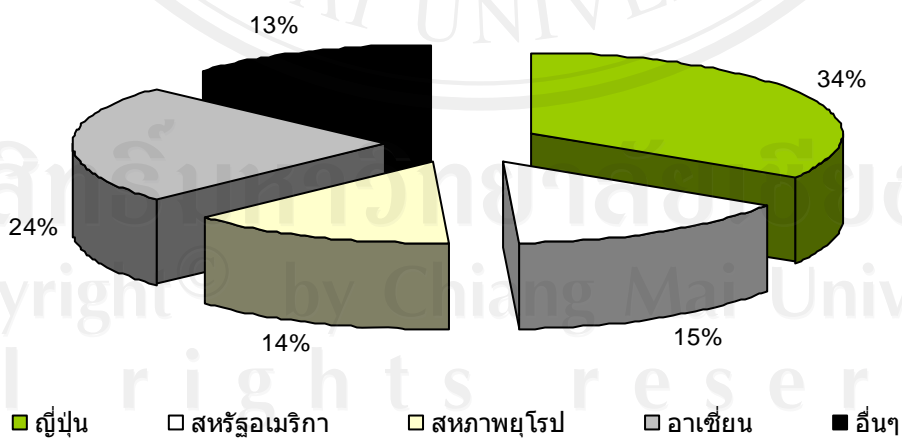
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

รูปที่ 3.1 สัดส่วนของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิจำแนกตามแหล่งที่มา ในช่วงปี พ.ศ. 2530-2540

ที่มา: สร้างขึ้นจากตารางที่ 3.9

รูปที่ 3.2 สัดส่วนของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิจำแนกตามแหล่งที่มา ในช่วงปี พ.ศ. 2540-2545

ที่มา: สร้างขึ้นจากตารางที่ 3.9

รูปที่ 3.3 สัดส่วนของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศสุทธิจำแนกตามแหล่งที่มา
ในช่วงปี พ.ศ. 2546-2550

